

LUD

Jornal polonez „LUD” publica-se á noite terças — e sextas-feiras

Wychodzi dwa razy na tydzień: w wtorki i piątki, wieczorem

Wydawca i Redaktor: **Ksiądz Jan Pałka**

Redakcja i Administracja otwarte są codziennie (prócz niedziel i świąt) od 8—11 godz. rano i od 1—5 godz. po południu.

PRENUMERATA: W Brazylii 12\$000 płatna z góry; w Argentynie 6 pezów; w Polsce 14 zł.; w Ameryce Północnej 2.50 dolary; w Urugwaju 4 pezy urugwajskie.

Adres Redakcji „Ludu”: Curityba — Avenida Dr. Jayme Reis, Nr. 583

Adres dla listów: Curityba — Caixa postal 155 — Paraná — Brasil

Adres telegraficzny: Redação „Lud” Curityba

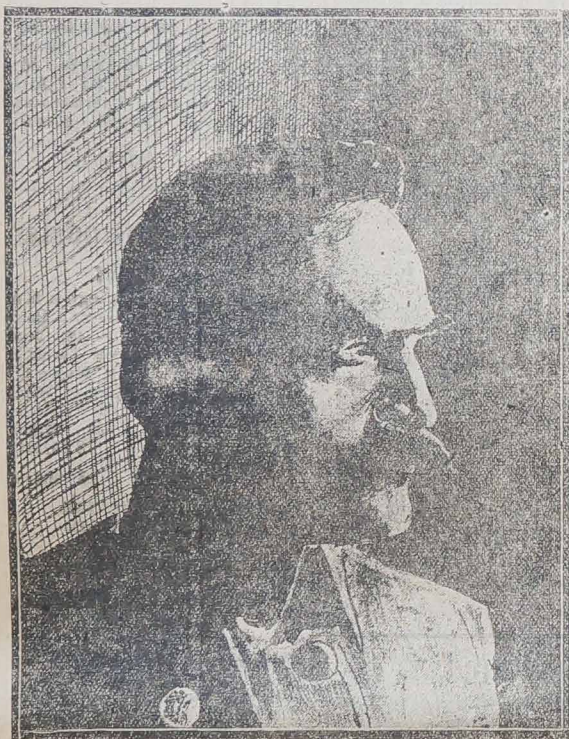
Ceny ogłoszeń: — Ogłoszenia tylko zgóry płatne.

Do 3 cm. szerokości przez 1 lam do 3 razy	5\$000
Od 1 „ „ 1 „ za każdy raz na stronie ogłoszeń	\$300
Od rocznych ogłoszeń zgóry zapłaconych na stronie ogłoszeń 40 proc. zniżki	
Od nekrologów 4 cm. szerokości przez 1 lam	3\$000
Ogłoszenia w tekście według umowy.	

CENA NUMERU 300 rejsów.

W Kurytybie do nabycia w sklepach pp. R. Piekarczyk - Kubisa i Floreckiego.
W mieście São Paulo: w kioskach około poczty głównej; Estação Luz, Sorocabana i Braz.
W Porto Alegre: agent Grzegorz Kulesza - Filho, Rua do Parque 481.

Imieniny Mar. Piłsudskiego

W dniu dzisiejszym Marszałek Józef Piłsudski obchodzi swe imieniny oraz w tych dniach 68-lecie swych urodzin. Do licznych życzeń, jakie Dostojny Jubilat odbierze w dniu swych imienin dołączamy życzenia nasze i naszych Czytelników.

Redakcja.

Minister Wojny demaskuje spiskowców działających w Brazylii

Z Rio de Janeiro donoszą, że Minister Wojny zapytany przez korespondenta dziennika „Diario da Noite” o obecnym położeniu politycznym kraju a zwłaszcza w związku z telegramem, jaki miał rozostać generał Flores da Cunha, interwentor stanu Rio Grande do Sul do interwentorów innych stanów, a którego treść miała być następująca: „największą wagą w najbliższych dniach”, gen. Góes Monteiro oświadczył:

»Nie wiem napewno czy taki telegram został wysłany, lecz jeśli interwentor stanu Rio Grande do Sul to rzeczywiście zrobił, to napewno uczynił to, dlatego, że są powody, ażeby być ostrożnym.

Nie jest to już tajemnicą — mówił dalej minister Wojny — że od pewnego czasu rozwija się szeroki plan konspiracyjny.

Jest wielu polityków różnego rodzaju byznesistów i wyzyskiwaczy, którzy są w spisku zamieszani, manewrując tam z wielką czelnością. Największymi ofiarami ich są robotnicy; strejki, nieporozumienia wśród wojska, sprawa wyrównania poborów wojskowych, zebrania w Klubie Wojskowym oficerów Wojska i Marynarki, sprawa ustawy o bezpieczeństwie narodowym, zatargi na północy, ataki opozycyjnej prasy w Amazonas i w Alagoas, to wszystko rozwija się według jednego i tego sa-

me planu. Mam w ręce nie prowadzącą do kłębka. Spiskowcy uważają, że dlatego za największą przeszkodę w wykonaniu ich planów.

Myśleli nawet z początku o tem, ażeby mnie zamordować. Później, skoro się dowiedzieli, że moje zdrowie jest kiepskie, postanowili darować mi życie, starając się natomiast odsunąć mnie od ministerstwa Wojny.

Nie żywię najmniejszego przywiązania do teki ministerialnej. Przeciwnie, będę uważał za nagrodę, leżłoby mi ją pozwolili złożyć. Na razie jednak, dokąd tu będę, muszę spełnić obowiązek. Już zdema skowałem, jedną po jednej, intrygi spiskowców wymierzone przeciw mnie. Jednakże sieć tej pokrywa całą Brazylię i komitety, które uważają się, że są tajne, będą się same demaskować. Pozostaje im tylko by przyspieszyli wydarzenia i wykonali swój plan.

Na pytanie korespondenta, kto oni są, generał Góes oświadczył, że są to obrońcy ponownej reformy konstytucyjnej, takiej, któraby była dogodną dla Brazylii, lecz dla nich samych i pewnych niezadowolonych osób wojskowych.

Następnie Minister Wojny nazywa konspiratorów wysyskiwaczami i szakalami, nigdy niezadowolonymi. Wreszcie gen. Góes porusza sprawą za-

targów w Alagoas, gdzie przeciwnicy polityczni zdobili wywolać nieporozumienia nawet w jego własnej rodzinie, raniąc go tem bardzo boleśnie. Minister Wojny, jednak starał się być bezstronnym w zatargu, i własnego brata, piastującego wysoki urząd w Alagoas, gdy na to zasłużył, nakazał uwziąć.

»Będę miał działać przeciw szakalom — zakończył wywiad minister Wojny gen. Góes Monteiro.

AMERYKA ŁACIŃSKA na przełomie 1934 - 35

Ostatni numer Biuletynu Polsko-Łacińskiego Amerykańskiego donosi:

Po czterech latach ciężkiego kryzysu, który wstrząsnął podstawami politycznymi, finansowymi i gospodarczymi wszystkich prawie republik łacińsko amerykańskich, który pograżył wiele państw i jednostek gospodarczych w wyjątkowych trudnościach i kłopotach, — rok 1934 przyniósł wyraźną ulgę i poprawę.

W dziedzinie politycznej nastąpiła w większości republik konsolidacja stosunków i sił rządzących. Wybory te odbyły się w Argentynie, Brazylii, Ekwadorze, Kolumbii, Meksyku i w innych republikach, nie pociągnęły za sobą głębszych zmian w układzie stosunków wewnętrznych, a zmiany rządów w Ekwadorze, Kolumbii i Meksyku przeszły spokojnie i rokuja nadal normalny rozwój tych krajów. Pewne trudności wewnętrzno-polityczne przeżywała jeszcze w roku ubiegłym Kuba i Boliwia, ale były to niewątpliwie ostatnie odrochy fali rewolucyjnej, która przeszła przez cały kontynent amerykański i zmieniała poważnie jego oblicze polityczne. Obecnie jesteśmy świadkami konsolidacji tych sił politycznych i elementów ideologicznych, które zwyciężyły w przewrotach z lat 1930—32.

To samo zjawisko powtarza się w dziedzinie gospodarczej. Niektóre kraje walczą jeszcze ze skutkami kryzysu, jak np. Brazylija, Urugwaj i Kuba, nie znajdując właściwego rozwiązania dla swych trudności finansowych lub gospodarczych. Natomiast w większości krajów wskaźniki produkcji, handlu, transportów, obrotów giełdowych i cen za rok 1934, w porównaniu z latami poprzednimi, wskazują na wyraźną poprawę i powrót gospodarstw narodowych do równowagi. W niektórych krajach, jak np. w Argentynie, Meksyku, Kolumbii, Peru, Wenezueli i kilku mniejszych republikach, obserwuje się tendencje i przejawy, świadczące o powrocie „prosperity”. Kursy walut ulegają stabilizacji, handel zagraniczny zwiększa się po stronie wywozu i przywozu i odrzuca salda dodatnie, budżety państwowe powracają do równowagi, a w niektórych krajach wykazują już nawet nadwyżki, bezrobocie zostało w większych republikach prawie w całości zlikwidowane, nastroje w sferach gospodarczych i rządowych cechuje optymizm i zaufanie. Ameryka Północna, Europa i Japonia podzielają zgodnie opinię, że Ameryka Łacińska przezwyciężyła już okres kryzysu i że rok 1935 będzie dalszym etapem jej rozwoju i pomyślności.

WIADOMOŚCI Z POLSKI I O POLSCE

Olbrzymi pożar pod Garwolinem 30 zagród spłonęło

We wsi Lpówka pod Garwolinem wybuchł olbrzymi pożar w jednej z chałup, położonych w środku wsi. Ponieważ wieś była gęsto zabudowana, a w czasie pożaru panował silny wiatr, ogień przyczynał się łatwo z jednej zagrody na drugą i rozszerzał się z niebywałą szybkością. W ciągu godziny prawie cała wieś ogarnięta była morzem ognia. O

godzinie 13 ej widniały już tylko dogasające zgłiszczka.

W płomieniach zginęła jedna kobieta, a szereg osób odniosło silne poparzenia. Na miejsce pożaru przybyły ochotnicze straże ogniowe z Garwolina i wsi sąsiednich, lecz akcja ich była bezowocna. Straty wynoszą przeszło 100.000 złotych.

Miljard złotych długów OIAZY NA MIASTACH POLSKICH

W 1932 r. Związek Miast Polskich opublikował dane liczbowe o stanie finansowym miast, zebrane w drodze ankiety, niedawno zaś ukazała się publikacja Głównego Urzędu Statystycznego, ilustrująca stan finansowy miast w dniu 31 marca 1933 r.

Z porównania tych danych wynika, że w okresie dwu lat w stanie finansowym miast nie tylko nie zaszła żadna poprawa pomimo zmniejszenia wydatków

zwyyczajnych o 100 milionów zł., lecz wzrosła nawet liczba miast, zamykających swe budżety niedoborami, zwiększyły się także o przeszło 50 milionów zł. zobowiązania stolicy.

Niedobór budżetowy wszystkich miast, łącznie z Warszawą, wyniósł za jeden rok 1932—33 44 miliony zł. w wydatkach zwyyczajnych i około 26 milionów w wydatkach nadzwyczajnych.

W dniu 31 marca 1933 r. zobow-

GRYPA w stolicy Brazylii

Dzienniki rioskie donoszą, że w Rio de Janeiro szerzy się w zastraszający sposób epidemia grypy. Na szczęście objawy tegorocznej grypy są dość łagodne i mało jest wypadków śmiertelnych.

Szpitala tak miejskie, prywatne jak i wojskowe są przepełnione chorymi na gripę. Liczba chorych na gripę jest tak wielka, jak donoszą dzienniki, że wskutek epidemii zmienił się nastrój miasta i zmniejszył ruch miejski. Tak samo choruje bardzo dużo dzieci i niektóre szkoły zostały zamknięte.

Z Rio przeniosła się grypa do São Paulo. Zachodzi obawa, że może ona osiągnąć nawet ludność Parany.

Władze rządowe tak w Rio jak w São Paulo powzięły odpowiednie środki ażeby zdusić groźną epidemię.

Włażania wszystkich miast, łącznie z Warszawą, stanowią: długoterminowe przeszło 800 milionów zł., a krótkoterminowe około 190 milionów zł.

Wydatki zwyczajne miast na r. 1932—33 wyniosły około 364 milj. zł. W okresie omawianych dwu lat sytuacja finansowa miast o tyle tylko się poprawiła, że zmniejszyła się dość znacznie suma weksli miejskich.

O ile chodzi o rok 1933—34, wiadomo już, podług danych Z. M., że w tym roku połowa miast zamknęła swe budżety niedoborami.

Poprawa pod tym względem widoczna jest tylko w miastach ponad 20 tysięcy mieszkańców.

Ruch inwestycyjny w miastach w 1933—34 roku wzmógł się nieco ze względu na uruchomienie kredytów Funduszu Prasy. Z danych otrzymanych przez ZMP. wynika jednak, że w 1933—34 roku 295 miast nie wydało wogóle ani grosza na inwestycje, w 84 miastach nie wydano na inwestycje więcej, niż 5.000 zł., a w 75 nie wydano rocznie więcej niż 20.000 złotych.

TRAGICZNA ŚMIERĆ KSIĘDZA W PŁOMIENIACH

W budynku parafjalnym kościoła św. Marji Magdaleny we Lwowie zginął tragiczną śmiercią em. profesor gimnazjalny ks. dr. prałat Pechnik.

Zmarły tuż przed śmiercią przyjął u siebie ks. Dobie. Po odejściu gościa, ks. Pechnik, który liczył lat 80 i był już zniechęcony, przewrócił lampę naftową, od której wybuchł pożar.

Staruszek, nie mogąc się ratować zginął w płomieniach.

Zmarły był znaną osobistością w świecie naukowym Lwowa. Wydał kilka podręczników naukowych z dziedziny logiki i psychologii. Wśród dawnych swych uczniów cieszył się dużą miłością i przywiązaniem. — Przez wiele lat uczył w IV gimnazjum we Lwowie. Uczniami tragicznie zmarłego księdza byli ludzie tej miary, co prof. Juliusz Kleiner,

Kornel Makuszyński, profesor U. warszawskiego, Włodzimierz Antoniewicz i t. d.

60 000 ŻYDÓW W KRAKOWIE

Według ostatnich danych statystycznych Kraków liczy 230-873 mieszkańców, w czem: Żydów 59.643. Stanowi to 25.8 proc. W porównaniu ze spisem ludności przed 14 laty Kraków wzbogacił się o 15.000 Żydów. W roku 1921 miasto to liczyło bowiem 187.706 mieszkańców w tem 45.229 Żydów, co się wyrażało stosunkiem 24.6 proc.

POLSKA PRZODUJE W EKSPORCIE ŻYTA

Pierwsze cztery miesiące nowej kampanji zbożowej (od 1 sierpnia do 30 listopada ub. r. przyniosły wzrost światowego eksportu pszenicy (z 44 do 50 milionów kwintali) a spadek eksportu żyta (z 5.5 do 3.5 milionów). W tym ostatnim Polska nadal utrzymuje się na pierwszym miejscu, gdyż w ciągu wspomnianych czterech miesięcy wywieźliśmy 1.6 milionów kwintali. Drugie miejsce zajmuje Argentyna (530 tys). Niemcy, których eksport żyta był zawsze wysoki, obecnie prawie wcale nie wywożą.

Z Brazylii

PRZEDSTAWICIELE HUTNICTWA POLSKIEGO W BRAZYLII

Jak donosi Biuletyn Polsko-Amerykański, w marcu b. r. mają przybyć do Brazylii przedstawiciele hutnictwa polskiego, a mianowicie z ramienia Katowickiej Spółki Akcyjnej dla Górnictwa i Hutnictwa p. Dyjas, a z firmy „Gokkes w Polsce” p. Marceli Wolff, w celu zbadania na miejscu i zlikwidowania zamrożonych od dłuższego czasu należności z tytułu dostawy szyn dla kolei brazylijskich.

Przedstawiciele ci odwiedzą prawdopodobnie również sąsiednie republiki południowo-amerykańskie, a przede wszystkim Argentynę i Urugwał, dla zorientowania się w możliwościach zbytu polskich wyrobów hutniczych na tych rynkach.

PRÓBY ZRZUCENIA INTERWENTORA W ACRE

Z Rio Branco, stolicy Trytorjum Acre donoszą, że grupa osób usiłowała złożyć z urzędu interwentora Ribeiro Saboya. Na czele tej grupy mieli stać p. Mario Oliveira, prokurator Republiki, p. Severino Souza, sędzia federalny, i Flavio Baptista, prezes Legji Autonomistycznej. Całe miasto jest wskutek tego zaelarmowane.

AUTO SPADEO DO RZEKI

Z Cruzeiro donoszą, że grupa artystów wybrała się z São Paulo do interjoru ażeby tam urządzać występy teatralne. W czasie podróży, auto prowadzone przez porucznika Jappert, wskutek zapewne nieostrożności, stoczyło się do rzeki Parahyba. Wskutek wypadku zginęli w nurtach rzeki artyści Bento Gonçalves, Manuel Lima i Didi. Porucznik Jappert oraz dwóch innych artystów a mianowicie Ary Valdez i Bento Santero zdołali się wyratować.

KAWA ZA OKRETY

Angielskie dzienniki donoszą z Londynu: Brazylijska misja finansowa zaproponowała rządowi angielskiemu zamianę brazylijskiej kawy za okręty wojenne dla brazylijskiej floty. Brazylija ma taki nadmiar zapasów kawy od czasu depresji, że pali je. Angielskie do-

ki okrętowe nie mają wiele za mówień, prztem Anglia musi sprowadzać wiele kawy.

Rząd angielski ochciałby dostać zamówienie na okręty, ale waha się, czy przyjąć wszystkie zapłaty w kawie. — nadto w orzechach, nasfice, owocach i rudzie manganowej, jak proponują Brazylijczycy. Brazylija potrzebuje 3 krążowników, 4 kontrtorpedowców i 3 submaryny.

Paraná

LIST PASTERSKI J. E. KS. BISKUPA Z PONTA GROSSY.

Z okazji 5-tej rocznicy swej konsekracji J. Eks. ks. Biskup Ant. Mazzarotto wysłał dla wiernych swej diecezji, Ponta Grossy, list pasterski, w którym nawiązując do Roku Jubileuszowego „Odkupienia”, wskazuje na potrojną straszną niewolę ludkości: niewolę grzechu, niewolę zasłużonej kary i niewolę szatana. Następnie rozwija w nim przeogromne skutki grzechu pierworodnego tak doozone jak i wieczne i wskazuje środki życia doskonałego chrześcijanina.

TYFUS W TEIXEIRA SOARES

Z Teixeira Soares donoszą, że wybuchła tam epidemia tyfusu. Prefekt miasta, p. Libero Nunes zwrócił się o pomoc do gubernatora stanu. Władze rządowe wysłały w zagrożoną tyfusem okolicę lekarza, dr. Chagas Bicalho.

OTWARCIE PORTU W PARANAGUÁ

Ubiegłej niedzieli w Paranaguá w obecności przedstawiciela p. Gubernatora Manoela Ribasa, dr. Othona Madera, sekretarza Stanu, dr. Gaspar Velloso dyrektora Nauczania Publicznego, deputowanego Frederico Faria de Oliveira ze Zgromadzenia Konstytuancy Stanowej, oraz wielu innych przedstawicieli władz cywilnych, wojskowych, członków korpusu konsularnego reprezentantów prasy, organizacyj i gości dokonano otwarcia nowego zbudowanego portu. Pierwszy okręt jaki zawiązał do nowego portu w Paranaguá był statek szkolny „Almirante Saldanha”.

KURYTYBA

KONCERT TRIO PARANAENSE I PRZYJĘCIE W KONSULACIE GEN.

Z okazji imienin Marszałka Józefa Piłsudskiego odbyło się wczoraj wieczorem w salonach Konsulatu Gen. R. P. w Kurytybie przyjęcie dla Kolonii Polskiej. Po złożeniu życzeń imiennowych, artyści pp. Blancha Bianchi, Charlotta Frank i René Devraire, które tworzą świetny zespół zwany „Trio Paranaense” wykonały koncert smyczkowy z towarzyszeniem fortepianu. Na program koncertu składały się utwory polskich, włoskich niemieckich i norweskich autorów.

KTO JESZCZE NIE ZGŁOSIŁ APARATU RADJOWEGO

Okręgowy Dyrektor Poczty i Telegrafu w Paranie, p. Flavio da Silva Pereira prosi nas o zawiadomienie Czytelników, że Dyrekcja Okręgowa przedłużyła termin nieprzekraczalny 10 dni, licząc od dnia 17 b. m. w celu rejestracji aparatów radiowych. Zatem wszyscy właściciele aparatów radiowych w stanie Paraná, którzy dotąd nie zarejestrowali swych aparatów radiowych, powinni je obecnie w terminie 10 dni zarejestrować w Dyrekcji Okręgowej Poczty i Telegrafów w Kurytybie lub w jej agencjach; kto tego nie dokona podlega będzie karze przewidzianej w odpowiednim regulaminie.

FALSZYWE MONETY

Polioja kurytybska wykryła,

że w obiegu znajduje się znaczna ilość monet 2\$000, 1\$000, \$500 podrobionych, fałszywych. Podobno fabrykacja owych monet odbywa się w stanie Santa Catharina, gdzie jednakże ludzie nie przyjmują wcale owych monet. Dlatego to zapewne fałszerze zasypali obecnie całą Parang fałszywymi monetami, w nadziei, że tu wieść o fałszerstwie jeszcze nie do wszystkich dotarła.

Baczność więc przed fałszywymi monetami.

São Paulo

ŻÓŁTA FEBRA SIĘ POJAWIŁA Z São Paulo donoszą, że do miasta Barretos wyruszył oddział złożony z 30 sanitarzy szyalbowie w ostatnich dniach zanotowano tam kilka wypadków żółtej febrzy.

W KILKU SŁOWACH Z CAŁEJ BRAZYLII

— Prezydent Republiki zamianował dr. Cesario Coimbra dyrektorem Departamentu Krajowego Kawy.

— Interwentor stanu Rio Grande do Sul, gen. Flores da Cunha zakazał urzędzenia politycznej konferencji w mieście D. Pedroto, którą zamierzał wygłosić adwokat Fausto Freitas Castro.

— Z Bello Horizonte (Minas Gerães) donoszą, że szerzy się tam grypa.

— Interwentor stanu Alagoas p. Osman Laureiro wniósł podanie o zwolnienie go z zajmowanego urzędu.

— W Rio deputowani stanu Espirito Santo pp. Fernando de Abreu i Estelito Fins, po gwałtownej sprzeczce w Hotelu Avenida rzucili się na siebie i stoczyli walkę na pięści.

— Dzienniki riolskie donoszą, że w Rio otwiera się coraz więcej lokali gry hazardowej.

— Szefem policji w stanie Matto Grosso został zamianowany dr. Isaac Povoss.

— Stan Rio Grande do Sul wyeksportował w zeszłym roku 22.564 skrzyń pomarańczy.

— Do Porto Alegre przybył p. Garcia Vidal, ażeby objąć stanowisko konsula Hiszpanji w Porto Alegre.

— W Rio wobec Okręgowego Trybunału Wyborczego dokonano próby maszynny do automatycznego liczenia głosów przy wyborach.

— W miejscowości Villa Concordia wściekły pies pokasał 8 osób z tej samej rodziny.

— Z Rio donoszą, że przedsiębiorstwo „Companhia Comercio e Navegação” została sprzedana za 18 milionów milreisów; głównymi dyrektorami są obecnie pp. Martinelli i Mario Camara.

— W Paranaguá z powodów politycznych podana się do dymisji Rada Radzaca Muncypalna.

— W Paraiiba powstaje wielka fabryka cementu, na której czele, między innymi, stoją były minister José Americo de Almeida i były minister Wiktor Konder.

ELIXIR 914

używając go zauważa się po kilku dniach: 1) Krew czysta, wolna od wszelkich nieczystości i dobry stan zdrowia. 2) Zniknięcie przyszczo, egzem, wrzodów, swędzenia, ran jęczących i t. p. 3) Zniknięcie zupełne Reumatyzmu, bólów w kościach i bólu głowy. 4) Zniknięcie objawów syfilisycznych wszelkich namiętności spowodowanych przez syfilis. 5) Złotek i książki będą w doskonałym stanie, bo „Elixir 914” nie atakuje żołądka i nie zawiera jodków. Jest jedynym lekarstwem czyszczącym krew, które posłada świadectwa szpitali, tudzież specjalistów w chorobach oczu żołdakowych na tle syfilisycznym.

Ostatnie wiadomości

— W Berlinie odbył się zlot Związku Sokółów Polskich w Niemczech.

— W Paryżu zostały utworzone dwie nowe polskie katedry uniwersyteckie: polskiej literatury i polskiej nowoczesnej nauki ścisłej.

— Do Warszawy przybył znakomity uczoney francuski książe Ludwik de Broglie, ażeby wygłosić kilka odczytów naukowych.

— W Rzymie wielki sukces śpiewacki odniósł polak, artysta Paweł Prokopien.

— Szef Sztabu Głównego, generał brygady Janusz Gąsiorowski wyjechał w towarzystwie kilku oficerów do Łotwy, Estonji i Finlandji w celu złożenia rewizyt przedstawieliom armij wymienionych państw.

— Polska podpisała z Rumunją umowę o ochronie znaków granicznych.

— W Wiedniu Sąd skazał byłego ministra Austrii w Rzymie, Rintelena za zdradę stanu na dożywotnie więzienie.

— W stolicy Hedżasu (Arabja) w mieście Mekka trzech uzbrojonych osobników usiłowało zamordować króla Ibu Seoud.

— Z Hawany donoszą, że sąd wojenny sądził przywódcę partji komunistycznej, Manuela Porto Penna.

— W Urugwaju w miejscowości Concordia, Salto, Paysandu i Fray dos Bentos szerzy się epidemia paraliżu dziecięcego.

— Rząd austrijski przedłożył na dalsze trzy miesiące zakaz sprzedaży dziennek i czasopism wychodzących w Niemczech.

— Z Berlina donoszą, że stierowlec „Hrabia Zeppelin” rozpoczął kursować na linii Berlin-Ameryka Południowa z dniem 6-go kwietnia b. r.

ISKIERKI

— Angielscy ministrowie Jahn Simon i Anthony Eden mają się udać dnia 24-go b. m. do Berlina w sprawach politycznych.

— Boliwijski rząd skarży się że Paragujczycy używają trującego gazu w wojnie o Chaco; Paragujczycy zakupują gazy i granaty w Niemczech.

— Rząd niemiecki zaprowadza obowiązkową służbę wojskową.

— W Genui spuszczone na morze nowy włoski kontrtorpedowiec „Eugenio di Savoia”.

Zw. Tow. „Oświata”

zawiadamia swych członków, że już ma na składzie: Śpiewniki kościelne z nutami, cena 1 egz. 16\$000 Śpiewniki kościelne bez nut, cena 1 egz. 10\$000 Śpiewniczki młodzieży polskiej z nutami, cena 1 egz. 11\$000

Od ręki

Długa jest litanja imion świętych, tak, że nawet dotł w roku nie starczy na pomieszczenie ich wszystkich. Stąd na niektóre dni przypada po dwa lub więcej imion. Nie wszystkie jednak imiona czy raczej święci są w równie mierze popularni.

W narodzie polskim, najwięcej popularne i równie czczone są imiona: Janów, Franciszków, Stanisławów i Józefów.

Najwięcej też jest św. Janów bo przeszło 20. Stąd powstają pomysły, że różni, różnych patronów obchodzą.

Natomiast kto nosi imię Józefa, ten napewno już obchodzi imieniny w dniu dzisiejszym. Bo poza św. Józefem Oblubieńcem, jest tylko dwóch św. Józefów i to mniej znanych.

Jesteśmy pewni, że Czytelnicy „Ludu” którzy noszą imię „Józef” lub „Józefa” obchodzą dzisiaj imieniny. A mamy ich dużo, prawie co piąty Czytelnik to Józef.

Niechże więc w dniu dzisiejszym, 19-go marca, wszyscy nasi Czytelnicy starzy Józefowie i powstałe Józefy, młodzi Józkiwie i Józki i najmłodsze Józki i Józki przejmą od nas jaknajszersze życzenia Isak bożych, zdrowia i powodzenia.

Sto lat, niech żyją!

Złożyli na powodzian w Polsce:

Na ręce p. Tyminskiego w Kurytybie: Po 5\$: Jan Gayer z Bacachery, T. Wojciechowski; po 4\$: Józef Wisniewski; po 3\$: Stanisław Turki; po 2\$: Stefan Pasicki, Emilia Wojciechowska; po 1\$: Błażej Kurzyca, Stanisław, Feliks, Tadzio i Edzio Wojciechowski, Jan Chryczanik; razem 27\$000 Z poprzednich list 18.232\$200

Razem 18.259\$200 Kurytyba, dnia 16 marca 1935. Wincenty Flenik sekretarz. St. Józef Papugnoe skarbnik. Franciszek Lachowski przewodniczący.

Niniejszym zaprasza się członków i komisję rewizyjną Komitetu Pomocy Ojczyźnie Powodzi w Polsce, wyłonionego z organizacji: Związek Towarzystw „Oświata”, Związek Polski, Tow. T. Kociuszko-Lączność i Zgoda, oraz Stow. Stud. „Sarmacja”, na zebranie sprawozdawcze ze zlotki na powodzian, które się odbędzie w poniedziałek, dnia 25-go b. m. o godz. 8 ej wieczorem w lokalu Związku Tow. „Oświata”.

Wincenty Flenik sekretarz Franciszek Lachowski przewodniczący

ZAWIADOMIENIE

Firma „JACOB KOZIEN” przeniosła swój skład mebli do nowego lokalu przy ulicy SÃO FRANCISCO Nr. 340 o krok od Kościoła da Ordem. Upraszamy o zwrócenie uwagi na numer, gdyż parę metrów poniżej mieści się skład mebli innej firmy.

OKAZJA DLA NAUCZYCIELI!

Związek Tow. „Oświata” może odsprzedać komplet „Dzieńków Powszechnych”, 22 tomy, dobrze uprzone, po cenie okazyjnej — 70\$000.

Advertisement for MARJA PIEKARZ, a widow with children, seeking help or information. Includes a cross symbol and contact details for the family.

BANK FRANCUSKO - WŁOSKI na Południową Amerykę

KAPITAŁ ZAKŁADOWY Fes. 100 MILJONÓW
FUNDUSZ REZERWOWY Fes. 139 MILJONÓW

Główna Siedziba w Paryżu

Brazylja: FILJE: S. Paulo - Rio de Janeiro - Santos - Curitiba - Porto Alegre - Recife - Rio Grande - Bahia.

Agencje: Ararasquara - Barretos - Botucatu - Caxias - Espirito Santo do Pinhal - Jahu - Moçoes - Ourinhos - Paranaguá - Ponta Grossa - Ribeirão Preto - Rio Preto - São Carlos - S. José do Rio Pardo - S. Manoel.

ARGENTYNA: Buenos Aires - Rosario de S. Fé.

CHILE: Santiago - Valparaiso.

COLOMBIA: Baranquilla - Bogotá.

URUGUAY: Montevideo.

BANK FRANCUSKO-WŁOSKI NA AMERYKĘ POŁUDNIOWĄ na mocy nowych ustaw Kontroli Banków kupuje banknoty w jakiegokolwiek walucie i w jakiegokolwiek sumie z wyjątkiem złotych pezów uruguajskich, która to waluta podlega zastrzeżeniu w Urugaju.

BANK FRANCUSKO-WŁOSKI NA POŁUDNIOWĄ AMERYKĘ jest upoważniony do wydawania czeków, lub zleceń wypłaty listownie, lub telegraficznie w jakiegokolwiek sumie i monecie do wszystkich miejscowości zagranicznych.

BANK FRANCUSKO-WŁOSKI NA POŁUDNIOWĄ AMERYKĘ otrzymuje depozyty do podjęcia w każdej chwili z zawiadomieniem, lub na czas określany, dają odpowiednio procenta.

BANK FRANCUSKO-WŁOSKI NA POŁUDNIOWĄ AMERYKĘ uprasza Sz. Klienta, ażeby zechciała porozumieć się w sprawie jakiegokolwiek operacji, adresując wprost do Filji w KURYTYBIE, Rua 15 de Novembro Nr. 316, lub do tej Agencji w Ponta Grossa lub w Paranaguá.

ORLE

Druga Rezerwa Polska koło Londriny

12 kilometrów od przyszłej stacji ROLAND.

Cena 400\$000 za alktier.

Cena na pierwszej Rezerwie 500\$000 za alktier.

DROGA KOLEJOWA DO LONDRINY skończona.

Budują ją do ROLANDU.

Główny Agent: IGNACY SZANKOWSKI - CAMBARÁ - PARANÁ.

„Chargeurs Reunis” i „Sud Atlantique”

JE DŃOLITA TRZECIA KLASA.

Kompanja ta sprzedaje bilety bezpośrednio do każdego miasta w Polsce i odwrotnie bilety z Polski do Brazylii. Stała bezpośrednia komunikacja z polskiego portu Gdynia z Brazylią i Argentyną.

Doskonała organizacja przy sprowadzaniu rodzin ze wszystkich miast Europy Centralnej a szczególnie z POLSKI.

Informacje w języku polskim i brazylijskim udziela

P. TEOFIL G. VIDAL

CURITYBA - Rua Barão Rio Branco 209 - ParanÁ.

Hemorroidy

Zupełne ich wyleczenie z gwarancją bez operacji, bez bólu i bez wycieczek.

CHOROBY ŻOŁĄDKA I JELIT.

(Wrzody żołądka) leczenie bez operacji, dieta według metod nowoczesnych.

Calices i Diarrheas gwałtowne przed leczeniem wprost. Zwiększenie kanału oddechowego, leczenie bez operacji.

Wrzody na nodze, leczenie bez operacji.

Dr. Mendes de Araujo

Przyjmuje od 2-jej do 5-jej

Avenida João Pessoa 68 -

Altos da Pharmacia Avenida CURITYBA

Dr. Carlos Heller

Praktykował w hamburskich i paryskich szpitalach. - Klinika ogólna.

Leczy specjalnie choroby skórne, wernyckie, pęcherza i włośń.

Klinika dla dzieci. - Leczy zylaki oraz rany na nogach bez operacji.

Konsultorium: Nad apteką „Bras” - Pracza Tiradentes 390. Przyjmuje od 12 do 1-szej i od godz. 4-jej do 6-jej.

Rez. Rua Comendador Araujo 97.

Telefon 424.

PIANISTKA DYPLOMOWANA

przez Akademię Muzyki Paraiskiej - Mistrza A. Meillo.

UDZIELA LEKCJI MUZYKI, PRZYGOTOWUJE DO KONSERWATORJUM, oraz, na życzenie, w krótkim czasie naucza lekkiej muzyki po bardzo niskiej cenie. - Ulica Ignacio Lustoza 776.

Casa de Saude „São Francisco”

DOM ZDROWIA - KLINIKA PRYWATNA

DR. JORGE MEYER FILHO

Rua São Francisco N. 25, - Curitiba

Specjalność: Operacje, leczenie chorób kobiecych, pomoc przy porodach zastosowanie sztucznego pneumatora X przy osobach cierpiących na płuca. - Nowoczesny aparat Roentgena. - Diatermia. - Sztuczne promienie ultra fioletowe, słoneczne, Zyskopja i t. d. - Przyjmuje od godz. 10-tej do 11 i pół i od 1-5.

leczy reumatyzm, bóle, pleurisy, bóle zębów, sznu, neuralgi, kolki, świeże rany i t. p.

Lekarstwo używa się przez nacieranie

Jest do nabycia we wszystkich aptekach.

Dr. Dante Romanó

AKUSZER - OPERATOR

Professor Operator Uniwersytetu. Były asystent szpitali berlińskich.

Leczy syfilis, drogi moczowe, djatermia.

Klinika dla Panien.

Leczy sztucznymi promieniami słonecznymi ultrafioletowymi.

Konsultorium: Farmacia Minerva (na 1-szym piętrze) od godz. 1 do 3-ciej po południu.

Pracza Tiradentes 554.

Rezydencja:

Pracza Senador Correia 4.

Król a Car

- 41 -

A. Gruszecki

najmilszemu, raz wewnątrz na poniżenie chrześcijański króla nieboszczyka, a brata najjaśniejszej pani, i uilił się niedoli naszej. Saniem też polecił laoce waszej królewskiej mości moją córkę, raz jej zaopiekował chorząłą matkę. Całą władzę ojcowską i macierzyńską przelewałam i odstępuję najjaśniejszej pani i cokolwiek postanowisz względem niej, niewzruszonym prawem jest i nieodwołalnym. Racz najjaśniejsza l...
- Dostę Zosiu... co myślisz o tym liście?

- Pisała go biedna, uciśniona wdowa.

- To wiem... ale czy mam prawo rozporządzania jej córką.

- Według listu, nierozsprzeczono.

- I ja tak myślę, zwłaszcza, że król zwraca jej wszystkie dobra... A co sądzisz o wojewodziance?

- Jak już mówiłam waszej królewskiej mości, zdaje mi się, że dobra, poczołwa dziewczyna, ale brak jej chowa, nie zna się na dworskich a nawet na senatorskich zwyczajach i obyczajach... dzikie to, samowolne i impetyczne. Na ten dowód dzisiejsze jej postępowanie...

- Wiem już.

- Czy skarżono się waszej królewskiej mości?

- Sama wyznała... i był król.

- I najjaśniejszy pan zganil ją?

- Nie bardzo.

- To dziwne, - rzekła krajozyna, poruszając głową znacząco, - bo gdy kastelanka Wojnicka to samo zrobiła na zamku krakowskim, król zganil ją surowo, a staroście przemyskiego, jej narzeczonego, wydał z dworu.

- Prawda, - westchnęła Anna, - zapomniałam o tem.

- Ale przecież nie pochwalił?

- To nie, ale usprawiedliwił jej żywością.

- Mojem zdaniem, trzeba się pozbyć jej z dworu.

- Wyjedźcie, - westchnęła Anna, - ale opatrzoną i z honorami.

- O, niedobrze, - skrzywiła się pani Łaska, - ale zawsze tyle zysku, że zjedzie z oczu.

- Mała pociecha, - powiedziała Anna ze smutkiem w głosie, - król lubi polowanie, a ona mieszka prawie w puszczy leśnej, spotkanie łatwe.

- To prawda... i cóż obmyślała wa-

śca królewska mość?... A gdyby ją zaślubić komu?

- Właśnie o tem myślałam. Święty sakrament małżeństwa stanowi nieprzewyciężoną fortecę i będę spokojniejsza, jakkolwiek on nie dał mi dożyłchozas żadnych powodów do zmartwień i podejrzeń.

- Wiem, najjaśniejsza pani, ale strzeżonego Pan Bóg strzeże.

- Cała rzecz w tem, że nie mam żadnego upatrzonego, - mówiła Anna z rozmyśleniem.

- Zdaje się, najjaśniejsza pani, że o takiego nie trudno, - uśmiechnęła się krajozyna, - cały dwór o nim mówi.

- Któż taki?

- Adam Żółkiewski... ten, który ją bronil przed kniazem.

- Prawda, - uśmiechnęła się Anna, - i dziewczka lgnie do niego, bo chciała pytać o jego zdrowie... Tak, to będzie dobrana para, a on młody, przystojny i gorący kawaler z niego, bo i król nie pożałował. Namyśliłmy się...

- A jeśli o Żółkiewskim mowa, to może wasza królewska mość pozwoli, że wspomnę i o drugim.

- O którym?

- Brat stryjeczny Adams, rotmistrz Stanisław, młody a poważny, podobno znamienity żołnierz, o którym pan kanclerz mówi, że dojdzie wysoko i będzie chluba naszego narodu.

- Cóż o nim wiesz?

- Ten znów miłota Regine, córkę Jakóba i Katarzyny Herburów, i ona mu sprzyja... Ale matka krzywi się na ten związek z niegłośnym szlachciem... Gdybym mogła, byłabym pomocną tym młodym, bo Reginka to bardzo słodka, miła, dobra dziewczyna, nikomu nie ubliży, każdemu pomódz rada, a wiem, że płacze po kątach.

- Pomyśliłmy o niej...

- W tej chwili zadzwoniono na Aniol Pański, królowa podeszła do klejznika i poczęła się modlić, pani Łaska ukieklia przy krześle, na którym dotąd siedziała i w pokolu prócz srebrnego dzwonka sygnaturki słysząc było tylko szept cichej modlitwy.

Niespodzianka.

Od dnia rozmowy z panią krajozyna, królowa okazywała dużo dobroci i laskawości dla wojewodzianki Dowo-

Król a Car

- 42 -

A. Gruszecki

nowny. Wyróżniała ją od innych panien, pytając o zajęcie, o sabawy, i pozwoliła jej, co było dowodem niezwykłej laski, wyjeżdżać w towarzystwie starszej pani dworskiej na spacer i do Warszawy.

Za przykładem królowej, poszła nietylko pani krajozyna Łaska, ale i reszta fracymeru i Ewa odczuła całą błogość stołca laski, którego promienie padały na nią z tronu królowej.

Gdy po dwudziestu dniach oczekiwania, zawiadomił króla kniaz Andrzej Woroniec, iż od brata z Polocka nadeszły żądane papiery i prosi o posłuchanie na dzień następny, król przy obiedzie powiedział Annie o szcześliwym rozwiązaniu zatargu z poselstwem i dodał:

- Najważniejsza rzecz, bo zwrot majątków Dowojnow załatwiona; pozostałe zrzeczenie się rodziny Woronców opieki i kurateli, no i Prozerowskiemu przysięga, że nie pokusi się o naszą protegowana, a również idzie o przeproszenie wojewodzianki, jako panny dworskiej, za porwanie się na nią. Może wasza królewska mość obmyślił polityczny sposób na owe przeproszenie?

- Dobrze... zastanowię się nad tem.

Po obiedzie wezwwała królowa Ewę do swej komnaty.

- Siadaj, - rzekła wskazując jej krzesło, - mam wesole nowiny dla ciebie, - uśmiechnęła się laskawie.

- Już to samo, że najjaśniejsza pani tak niewymownie dobra dla mnie, czyni mnie szcześliwym!

- O, nauczyłś się już dworskiej mowy.

- Nie wiem, czy to dworska, mówię z pełnego serca, - powiedziała tonem szczerości.

- Czy wiesz, gdzie kniaz Prozerowski?

- Nie, i dziwno mi, że nie spotkałam go w Warszawie.

- Nie dziwnego, - uśmiechnęła się - siedzi bowiem w więzieniu zamkowym.

- On? Czy popełnil co złego?

- Za napad na ciebie?

- Ależ on dostał takie ciężce, że padł jak kłoda na ziemię, chyba dość kary za okazaną samowolę.

- O nie, ciężce za ciężce, a za porwanie się na ciebie, jako pannę dworską, czekała go sroga kara. Król ulito-

wał się nad nim, ale on ma przysięgę, że nigdy nie pokusi się o ciebie i ma cię publicznie przeprosić.

- Ach, najjaśniejsza pani, jakaż ja szcześliwa, bardzo szcześliwa... Będę wolna od nagabywań kniazia! - śmiała się z radości, i omal, że nie klaskała w ręce, - ale co do tego przeproszenia...

- Gdzieś... gdzieś...

- Co takiego?

- Gdyby on mnie nie przeproszał... przecież to takie upokorzenie dla niego... bo padł ogłuszony, siedzi w więzieniu, musi przysięgę... i jeszcze przeproszać!

- Jakże myślisz?

- Prawda, że on mi wróg, ale lito-

tuje się nad nim... niech nie przeprosza...

- Ta nie idzie tylko o ciebie, ale wogóle, że porwał się na pannę z naszego dworu.

- Jaka szkoda, - westchnęła, - a gdyby dał na piśmie?

- Nie wiem... omówię sprawę z jego królewską mością... Mam i drugą nowinę, może lepszą.

- Ewa pełna oczekiwania wpatrzyła się w oblicze królowej.

- Wszę opiekun, kniaz Woroniec zwraca wam zagarnięty dobra.

- Jakże ucieszy się pani matka! - zawolala radośnie.

- No, a ty?

- Ja? Dla mnie wystarczyłoby

luboz i zamok?... zawsze też podoba-

łam panią matkę, że dla nas dwóch dostę, a ileż jest biedniejszych!

- Zapewne... ale dla samej ozd nazwiska i dostojności potrzebny jest majątek.

- Co po pieniądzech i ziemi, gdy szłowiek zły? podstępny? chciwy?... Tam, na sądzie ostatecznym, nie będą pytali o majątek, ale o onotę.

- Można jednak bliżal pomagać, robić dużo dobrego, - nauczyła królowa.

- A czyż dobre słowo i podzielenie więcej waży od złotej fatmazy bogomajątek to materja podrzędna, a grunt to oziwisk.

- Królowa ożywiła się i spytała:

- I mówisz to szczerze?

- Najszczerzą prawdę, bo osy?

Pani matka i ja zmieniliśmy się po wy-właszczeniu z majątków? Najjaśniejsza

Sociedade Curitybana dos Proprietarios

Nadzwyczajne Walne Zebranie.
W imieniu p. Dr. Prezesa Towarzystwa zapraszam Szan. Członków, najnadzwyczajne walne zebranie, które się odbędzie w **czwartek dnia 21 marca 1935 roku** o godzinie 8:30 wieczorem w lokalu **Teuto Brasileiro przy Rua Dr. Muricy**. Na walnym tem zebraniu będą poruszane bardzo ważne sprawy w zakresie statutów i w interesie członków, dlatego proszę Szan. Członków o punktualne przybycie na zebranie.

Sekretarz: **Theresa K. Seifert**

POLSKA KAWIARNIA

Wawel

p. Graczykowskiego
przy **Avenida João Pessoa 136**
Rodacy!
uczęszczajcie do Polskiej Kawiarni.

SKŁAD MEBLI

Firmy:
JAKÓB KOZIEN
RUA SÃO FRANCISCO 340
Sprzedaje się meble: szafy, krzesła, łóżka, kołki, stoły, kredensy, szafy kuchenne, sofy, kanapki i t. p. powyższe wspomniane sprzęty wykonuje się na zamówienie. Ceny są bardzo niskie.

PRZY ZAPALANIU ZAPAŁEK MA SIĘ WRAŻENIE JAKBY WYBUCHU DYNAMITU

Iluzję tę powoduje rozstrój nerwów. Na uspokojenie słabych nerwów zaleca się łagodne lekarstwo **ADALINA**.

W pudełeczkach po 10 pigulek — 0,5 grm.
Nowe pudełeczka po 6 pigulek — 0,25 gr.

Mala Real Ingleza

ALMANZORA - 23-go marca do Rio, Madeira, Lissabon, Leixões (via Lissabon), Vigo, Cherbourg i Southampton.

Do Montevideo i Buenos Aires:
H. Monarch 19 Marca
H. Chieftain 2 Kwietnia
Arlanza 9
H. Princess 16

Z Santos do Europy:
Almanzora 23 Marca
H. Patriot 25
H. Monarch 8 Kwietnia
Arlanza 20

Sprzedaje się szczytki 3-ciej klasy do Europy: jak do Polski, Łotwy, Irlandii, Czechosłowacji, Jugosławii, Austrii, Rumunii, Bessarabji.
Informacji udziela Agencja:

Cia Marte
Rua 15 de Novembro 257 261 — Caixa postal 220 — CURITYBA

DLACZEGO PŁACISZ LOKATORNE?

Dlaczego nie jesteś właścicielem domu?
Za 5\$000, 10\$000, 20\$000 miesięcznie, możesz nabyć własny dom w firmie

Empreza Constructora Universal Ltda,

która daje go swoim członkom. Pieniądzy swych nigdy nie stracisz. Zażądał informacji przy
Rua 15 de Novembro 384 — Kurytyba.

Janina Furmaniak Schmidinger

Chirurg - Dentysta
Wykonuje wszelkie roboty wchodzące w zakres dentystryki szybko, starannie i tanio.
Rua 13 de Maio 818, róg Trajano Reis.
Mówi się po polsku.

Obuwie

dla **Meżczyzn i chłopców.**
PO CENACH FABRYKI.

ARTYKUŁY SĄ NOWE I TANIE.
TYLKO W SKŁADZIE

CHAPELARIA VENUS
Rua Quinze, esq. Dr. Muricy

A SUISSA

Towarzystwo anonimowe asekuracji węgole.
Założone w roku 1869.
Kapitał zakładowy 10.000.000 fr. szw. w mlr. 40.000.000\$000.
Fundusz rezerw. 5.100.000 fr. szw. w mlr. 20.000.000\$000.
Kapitał zadeklarowany na Brazylię 1.000.000\$000 cały zrealizowany.
Aktywa w roku 1932 około 100.000.000\$000.
Ubezpieczenia od wypadków na morzu, złemi i od ognia.

SIEDZIBA — **Zürich** — SUISSA

Agencja główna na Brazylię:

Rua General Camara, 56 — Rio de Janeiro.

Agent główny na Paraná: **João Nociti**
Caixa postal 248 — Telefon 375 — Telegramy: Nociti, Curitiba — Paraná.

Dr. Ari Doria

LEKARZ
Praktykował w Uniwersytecie Medycyny w S. Paulo.
Klinika lekarska i chirurgiczna.
Pomoc przy porodach.
Leczy choroby płuc, serca, wątroby, żołądka, jelit, nerek i t. d.
Klinika dla dorosłych i dzieci.
Rezydencja: Iraty.
Rozumie po polsku.

Hotel Martins

Marcina Jarugi
RUA RIACHUELO N. 114 — CURITYBA — Paraná.
Naprzeciw Pałacu Muncyjalnego, róg Placu Dr. Gen. Marques, Caixa Postal 468
Tel. 889.
Kuchnia pierwszorzędną. Urządzenia wspaniałe w modnym żelazobetonowym pałacyku z wszelkimi wygodami i higieną, 60 pokoiów urządzonych z komfortem. — Ceny przystępne.

Uwaga!

FIMRA

„Eric“

poszukuje agentów godnych zaufania za dobrem wynagrodzeniem. Zgłaszać się można przy
ulicy 15 de Novembro, 517 w Kurytybie, piętro

Poszukuje się służącej **GO-DNEJ ZAUFANIA**, która umie gotować, przy ul. Conselheiro Barradas 1222, w Kurytybie.

KASZMIRY i BRIMY Inu krajowego i zagranicznego sprzedajemy bez obawiania się konkurencji.

AO MUNDO
das
CASEMIRAS
Ul. 15 de Novembro 129,
KURYTYBA

Mówi się po polsku i po rusku

Echa życia polskiego z głębokiego »interjoru«

Morro Grande w marcu 1935.
Wielka garsika Polaków zamieszkuje tu w lesistej w wólkaboklerskiej kolonii Morro Grande, położonej o jakie 16 km. od miasta Guarapuawy; warto podkreślić, że do miasta tego prowadzi z naszej miejscowości dobra droga kołowa.

Polacy, którzy tu zamieszkują, wszyscy bez wyjątku zajmują się rolnictwem. Wprawdzie nikt tu z nas nie umiera z głodu, ale znów trudno powiedzieć, ażebyśmy byli w dobrobycie. Wszelkie bowiem produkty rolne w znoju i ciężkim pocie wyprodukowane oddajemy prawie za bezcen w mieście Guarapuawy na tak zwane »a trooco« (wymiana n. p. kukurydzy za sól).

Jednym poważniejszym źródłem dochodu dla kolonistów jest tutaj uprawa pszenicy i hodowla świń. To się jeszcze najlepiej opłaca.
Nazwałem naszą kolonię na wólkaboklerską nie tylko dlatego, że wielu mieszka tu kabo-kliów, ale głównie i dlatego, że wielu nieszczęśliwych kolonistów przyjmuje zwyczaj kabo-kliów leśnych, żyje w odosobnieniu, nie utrzymuje pięknych zwyczajów ani mowy ojczystej w rodzinie.

Wielu jest takich, ale na szczęście nie wszyscy. Są i tacy świątliwi, rozumni, energiczni nasi rodacy, którzy pamiętając o tem, że są pionierami cywilizacji w dalekim interjorze, zachowują obyczaje i zwyczaje ojczyste, pilnie uczą dzieci mowy przodków swych, chętnie czytują pisma polskie, które łączą ich z światem cywilizowanym, gorliwie spełniają wszystkie obywatelskie tak-

wobec starej jak i nowej, przybranej ojczyzny.

Z inicjatywy takich właśnie świątliwszych naszych rodaków powstało »Kółko Rolnicze«, które dotychczas mieści się przy Towarzystwie Oświatowym w Guarapuawie. Ponieważ jednak na zebraniu miesięcznym »Kółka« jest kawał drogi do Guarapuawy, przeto powstał projekt wybudowania tu na kolonij własnego lokalu dla »Kółka Rolniczego«.

Daj Boże, ażeby jaknajprędzej zrealizowano ów projekt, bo

wtedy, mając budynek możaby dla dorastającej młodzieży zorganizować Kółko Młodzieży lub »Junaka«, a przedewszystkiem możnaby pomyśleć o szkole, bo dotychczas jej tu nie ma, a brak jej odczuwa się dnia na dzień coraz bardziej. Trudno to jedno będzie dla takiej niewielkiej kolonii, jak nasza, utrzymać szkołę i opłacać nauczyciela. Ale jednak, mimo wszystko, trzeba myśleć o szkole i jeżeli nie teraz, jescze, to w każdym razie jaknajprędzej szkoła musi powstać, bo bez szkoły dzieci nasze daleko nie zjadą.

Ufamy, że wspólną pracą i wysiłkami zdołamy kiedyś tego dokonać.
B. L. Miłański.

Piękna rocznica w Piaskowcu

35-lecie szkoły polskiej i pracy nauczyciela.

Piaskowiec 1 marca 1935.
Rządka bardzo uroczystość bo rocznicę 35-letnią objęcia szkoły polskiej przez p. Jakuba Tarnowskiego obchodziliśmy dnia 27 stycznia b. r. kolonja na Piaskowcu w municypjum Indaial, w stanie Santa Catharina. Z tej okazji urządzono uroczyste nabożeństwo, w czasie którego nie-mal cała kolonja wraz z jubilat-tem p. nauczycielem przystąpiła do Stołu Pańskiego, dziękując Panu Bogu za liczne łaski, jakie cała Kolonja w tym czasie otrzymała.

Na nabożeństwie w czasie którego śpiewał chór polski, ks. proboszcz wygłosił wzruszające kazanie o godności i znaczeniu nauczyciela, który umie pracować dla Boga, Ojczyzny i całego społeczeństwa.

Po nabożeństwie uczniowie i uczennice urządziły dla Jubilata »nauczyciela miłe występy jak deklamacje, śpiewy, muzyka i przemówienia.

Po południu, po obiedzie, którym podejmował solenizant licznych gości bawiono się o choczko aż do wieczora.

Jubilat z okazji 35-letniej rocznicy pracy nauczycielskiej otrzymał sporo gratulacji, między innymi, ks. Cyryl Stroka nadał następujący list z życzeniami.

Guaratinguetá, dn. 29 stycznia 1935 r.
Najmilsi w Chrystusie Panu Bracia i Siostry, Rodacy!

Chociaż przestrzenia daleko jestem od Was, to przychylnością i myślą bliskim Wam jestem! Dnia 4 lutego »Piaskowiec« Wasz obchodził 35-letnią rocznicę zapoczątku szkoły Polskiej Parafjalnej przez zacnego Rodaka p. Jakóba Tarnowskiego, który umiejętnie i z wielkim poświęceniem szkołę przez 35 lat prowadził dla dobra duchowego i narodowego dziatwy naszej, którą w tej szkole kształcił i wychowywał. Ze pokolenia do roste w »Piaskowcu« trwa wieniec przy Wierze Świętej naszych Przodków i czuje się częścią wielkiego i szlachetnego naszego Narodu polskiego, komuż to zawdzięczamy? Jedynie tylko szkole parafjalnej polskiej. A szkołę komuż innemu zawdzięczamy jeżeli

nie naszemu tak bardzo zasłużonemu Rodakowi, p. Jakóbowi Tarnowskiemu, który ster szkoły przez 35 lat dzielnie trzymał w rękę? — Jest więc naszym świętym obowiązkiem, Drodzy Bracia i Siostry Rodacy, naszemu panu nauczycielowi Jakóbowi Tarnowskiemu być wdzięcznymi po wszystkie czasy za Jego całkowite poświęcenie się dla sprawy wychowania religijnego i polskiego, dziatwy naszej dorastającej.

Niech obchód tej tak ważnej rocznicy dla dziejów naszej kolonii w »Piaskowcu« będzie pobudką żywą dla nas wszystkich Rodaków, zamieszkałych w »Piaskowcu«, abyście o to się starali i młodzież Waszą dorostającą i dorastającą sumiennie napominali, aby kolonja ta się na zawsze zachowała wierną Wierze Świętej i mo-wie, obyczajom, tradycji Ojców naszych, którzy, przychodząc z Pol-ski, przynieśli nam w darze, te dwa wielkie skarby: Wiarę Świętą Katolicką i Polskość, które zachować i przekazać naszym dzieciom, jest naszym surowym i nakazany przez Boga i Naród Polski, obowiązkiem.
Szczerze Wam oddany Ks. i Rodak Cyryl Stroka O. F. M.

Cała uroczystość bardzo miłe wrażenie pozostawiła w naszych sercach, a zarazem jest dowodem, że pracę i poświęcenie do-brych, pracowitych nauczycieli Rodacy nasi potrafią ocenić.

Uczestnik.
OD REDAKCJI. Do licznych gratulacji i powinszowań z okazji 35-letniej pracy nauczycielskiej Redakcja »Ludu« przesyła za-cnemu Jubilatuowi, p. nauczycielowi Jakóbowi Tarnowskiemu najserdeczniejsze gratulacje.

Podziękowanie
Wszystkim tym, którzy z okazji 35-letniej rocznicy mej pracy nauczycielskiej w szkole na Piaskowcu złożyli mi osobiste lub pisemne życzenia za łaskawem pośrednictwem »Ludu« składam serdeczne »Bóg zapłać!« Jakób Tarnowski.

Sprawy organizacyjne Zrzeszenia Nauca Szkoł Pol. w Brazylii Kasa Emerytalna Zrzeszenia są istniejące. Statut został ostatecznie ustalony i zatwierdzony na ostatnio odbytym Walnym Zjeździe Zrze-

szenia. Zasadniczymi szczegółami Kasy Emerytalnej są:

1) Kasa Em. nie jest instytucją udzielającą pożyczek, lecz wypłaca całą emeryturę prywatną po 25 latach należenia do Kasy, lub 60 emerytury po 15 latach, o ile dany członek przestaje pracować w zawodzie nauczycielskim z powodu starości, czy też złego stanu zdrowia. Wysokość emerytury jest regulowana na Walnych Zjazdach, przyczem za podstawę służy wysokość przeciętnej pensji polskiej na danym terenie. Obecnie, t. j. w roku ukonstytuowania się Kasy Em. emerytura określona jest wysokością 160\$000 miesięcznie.

2) Wszyscy członkowie Zrzeszenia mogą być członkami Kasy Em., przyczem składka członkowska do Zrzeszenia jest jednocześnie składką do Kasy Em. Znosi to, że członkowie pozostało bez zmiany i wynosi obecnie podobnie jak dawniej 2\$000 miesięcznie. Fundusz oświatowy z ramienia Wydziału Oświatowego C. Z. P. wpłaca ponadto 2/3 raty członkowskiej do Kasy Em., t. j. 4\$000 miesięcznie na każdego członka. Razem więc rata członkowska do Kasy E. wynosi 6\$000 miesięcznie. Znosi to, że członek Kasy Em. wpłacając do Zrzeszenia 2\$000 miesięcznie, o ile nie sprzeciwia się należeniu do Kasy E., jest jednocześnie członkiem Kasy, i z tego tytułu otrzymuje z Wydziału Ośw. C. Z. P. 4\$000 miesięcznie, jako dopłatę do raty członkowskiej do Kasy. Tak więc każdy zwyczajny członek Zrzeszenia należący do Kasy Em. zyskuje 4\$000 miesięcznie na członkowskie i ma zapewnioną starość w formie emerytury.

3) Prócz powyższego wypłacane będą kwoty pośmiertne rodzinie w razie śmierci członka Kasy Em. bez względu na ilość lat członkostwa. Nauczyciele — Przystępując wszyscy do Zrzeszenia, a tem samem do Kasy Em. Członkowskie przysługujące za pośrednictwem organizatorów okręgowych, ognisk nauczycielskich, zbiorowemu lub pojedynczo wysłkiami pocztowymi, znaczkami pocztowymi, lub przy okazji przyjazdu do Kurytyby. Adresować należy: Associação dos Professores, Curitiba, ex. p. 412
Statut ogłoszony będzie w prasie polskiej, również publikowane będą komunikaty Zrzeszenia.
Zarząd Zrzeszenia Nauca.

Polacy w Santa Catharina

Komitet Organizacyjny spisu ludności polskiej, składa najserdeczniej podziękowanie każdej polskiej Rodzinie za ofiarowanie na rzecz sprawy polskiej i wszystkim współpracownikom za ich nader trudną pracę po rozsiadłych osiedlach Santa Catharina.

Dwa lata temu zachodni sąsiad wyciągnął rękę na Kurytybę - Ziemię Pomorską i na to zaprotestowaliśmy. Trza było wykazać, że całość ziemi ojczyznej leży nam na sercu i postawiliśmy pytanie: **„Czy żyjemy? Czy poczucie narodowe nie wystygło?”** Odpowiedzieliście nam to Rodacy, nie szumnymi słowami, nie uszami dyskusją, ale odpowiedzialnością pracą i to pracą o doniosłej wartości: **„Jest nas 30671 dusz.** Odsłoniłście lustro duszy polskiej emigracji i jej trojga pokoleń. Dzisiaj z czystym obliczem stajemy przed Macierzą i mówimy: **„Żyjemy i stanowimy częstkę, Twojej Wielkości”** chociaż ciśn. pozornie nieznacznie, spracowani, nieraz uparci, szorstcy, swarliwi, nieufni, zbłądzeni pośród obcych, opuszczeni przez swoich, cauli, sentymentalni, ale w chwilach ważnych jesteśmy walecy, dumni, narodowo niezłomni, zahartowani i wytrwali.

Była to podbuda bez nakazu, bez bicia w dzwony i alarmu, była to sprawa samodzielną.

Niejedni poświęcili długie miesiące czasu, aby na przestrzeni setki kilometrów dotrzeć do mieszkańców rodaków, albo śledzić za okazją spotkania.

I jednak ci ciśn. zapomniani, dawali grosz z serca.

ZESTAWIENIE STATYSTYCZNE I OFIARNOŚĆ PRZEDSTAWIA SIĘ NASTĘPUJĄCO:

1933 - 1934 r.

Nr. Współpracownicy	Okręg	Kolonja	Liczba			Ofiarow.
			Rodziców	Młodzieży	inśk.	
1. Benon Flenk	Italopolis		30	45	45	18\$000
2. Roman Wachowicz		Alto Paraguassu	124	72	66	306\$
3. J. Skiermiewska		Moema	120	115	78	16\$
4. A. Skiermiewska		B. Paraguassu	36	43	31	17\$
5. J. C. i St. Krzesiński		São João	142	133	101	63\$
6. Jan Jamielniak		São Pedro	134	180	135	30\$
7. Michał Puchalski		Rio da Estiva	85	99	86	15\$000
8. Michał Horta		Pinhal	106	116	100	30\$
9. Wł. Mączewski		Rio da Prata	100	90	80	89\$
10. Wacław Andrzejewski		Augusta Victoria	40	65	55	—
11. „ „ „		Cam. Estiva Cont.	40	46	63	—
12. „ „ „		Salinho Canivete	20	30	31	—
13. „ „ „		Pogo Cláro	20	28	24	—
14. Wincenty Zawadniak		Xavier Silva	34	122	126	14\$
15. Fr. Falkiewicz		Sarsadela	62	95	83	20\$
16. Piotr Zażycki		Iracema	52	60	49	31\$
17. Antoni Kubiak		„ „	62	70	68	18\$
18. Michał Kunicki		Moema	80	70	52	16\$
19. Kazimierz Przybyła		Cabeça Seca	30	35	33	7\$
20. Juliusz Flenk		Silveira da Mota	72	60	53	8\$000
21. Franciszek Pasternak		Bom Sucesso	16	12	20	—
22. Adam Gajdecki		Polonia	130	60	68	31\$
23. Franciszek Dec		Rio Negrinho	108	115	100	12\$
24. Ks. Szymon Sojka		Tayó	50	48	44	19\$
25. „ „ „		Caraguatá	16	12	5	—
26. „ „ „		Tayozinho	62	73	50	23\$
27. „ „ „		Candido de Abreu	28	28	27	—
28. „ „ „		Costa Carvalho	28	26	24	—
29. „ „ „		Rio Verde Becker	10	6	5	—
30. „ „ „		Rio Eugenio	12	7	7	—
31. „ „ „		Liberata	10	10	8	—
32. „ „ „		Craveiro	16	12	9	—
33. „ „ „		Rio da Areia	8	6	4	—
34. „ „ „		Rio de Engano	36	28	32	—
35. „ „ „		Palmital	18	20	16	—
36. „ „ „		Rio Colorado	40	45	35	—
37. „ „ „		Rio do Córó	8	8	6	—
38. Leonard Bialecki	Cresciuma - Baptista		400	396	391	139\$
39. „ „ „	Urusanga - Araranguá		128	192	190	—
40. „ „ „	Araranguá - Pinheiro		88	91	90	30\$
41. Filip Herak	Orleans do Sul - Grão Pará		200	222	205	66\$
42. Ignacy Herak	„ „ - B - Morro da P.		130	83	82	21\$
43. Karol Reway	Blumenau - Warnow		50	55	54	—
44. Sylwester Michalak	Pinheiro Corr. Timbó		154	218	220	7\$
45. S. S. Katchistki	S. Maria - Timbo Ben.		6	20	12	3\$
46. M. Wróblewski	Treze de Maio - Massar		50	42	30	9\$
47. S. S. Bernadynki	Guarani Mirim - via Bananal		266	266	266	20\$
48. J. D.	Telegrafica - Massar. via Bananal		70	110	100	—
49. Antoni Cichocki	Massaranduba		82	126	120	13\$
50. J. K.	Braço Joaquim - Itajai		20	61	59	—
51. F.C. Benjamin Const.	Jaraguá		60	90	90	—
52. Jan Fronczkiewicz	Rio Natal		50	71	68	23\$
53. Karol Reway	Rio Vermelho		60	95	95	—
54. Władysław Laeka	Avenquinha Cam. Alegre		40	51	53	20
55. Longin Flenk	Canoinhas Serra das Mortes		100	58	42	22\$
56. Fr. Pasternak	Canoinhas		70	105	104	—
57. Ludwik Pieczarka	Rio Novo		176	231	198	91\$
58. Karol Mikus	Papandava		134	201	194	55\$200
59. St. Wojciechowski	Col. Vieira		164	187	138	60\$500
60. W. Andrzejewski	Passo Ruim		14	21	21	—
61. Wł. Zawadniak	Canoinhas - Serra da Lucinda		50	77	70	21
62. Wł. Stabrowski	Tres Barras		138	171	175	—
63. Andrzej Wall	Oco - Valloes		84	183	146	38\$
64. Michał Nowak	Barrá Mansa - Valloes		48	68	45	24\$
65. W. Ciemiągowski	Rio da Arreia F. Schmidt		34	48	27	17\$
66. Ks. R. Komorek	Luiz Alvez - via Itajai		600	900	851	—
67. St. Szpoganicz	Florianopolis		70	56	53	78\$
68. Szpoganicz i Rubik	Tijucas - Gr. Pinheiral		120	124	108	40\$
69. Szpoganicz i Piotrowski	Nova Trento - Pinheiral		136	204	200	19\$
70. „ „ „	„ „ - Waalg. Bonito		66	85	99	14\$500
71. Ks. Cyrill Stroka	Porto de União		1000	1750	1790	105\$
72. Adam Piwowarski	Mafra		40	45	45	20\$
73. Kazimierz Kawa	Kl. 16		30	35	34	15\$
74. Józef Komuszena	Imbuia		76	94	76	2\$
75. Andrzejewski	São Lourenço		10	15	15	—
76. Andrzejewski	Gavirova		60	85	95	—
77. Karol Reway	São Francisco		4	5	4	—
78. Marcin Nowak	São Bento - Mato Preto		62	78	73	10\$500
79. Piotr Celinski	Nova Galicia		106	90	85	15\$000
80. Witold Kowerski	Cruzeiro Herval		64	96	97	—
81. Józef Kulka	São Domingos		34	21	27	28\$
82. Jan Angulski	Tubarão		14	17	15	10\$000
			9816	8872		
			7483			1.774\$100

25.671 opisano imiennie. Z całą pewnością dodajemy 5 tysięcy dusz rozproszonych po różnych zakątkach Stanu. Razem w Santa Catharina jest 30.671 dusz polskich. Alto Paraguassu - Itayopolis - Sta Catharina, 30 grudnia 1934 r. Komitet Organizacyjny Pomorza Kataryńskiego: Przewodniczący: Franciszek Pasternak, Sekretarz: Juliusz Flenk, Wacław Andrzejewski, Kierownik Biura: Roman Wachowicz

Wykaz statystyczny w specjalnych egzemplarzach Komitet wręczył Panu Ministrowi Dr. T. Grabowskiemu i Generalnemu Konsulowi w Kurytybie.

Przekazanie gotówki i treść kwitu. Konsulat R. P. w Kurytybie. Nr. kwitu 05514 na 1469\$000 (tysiąc czterysta sześćdziesiąt dziewięć i sześćset) które to Komitet Pomorza Kataryńskiego w osobie pana Wacława Andrzejewskiego wpłacił do kasy Konsulatu Generalnego, tytułem zebranych składek na ręce P. Ministra Dr. T. Grabowskiego, na rzecz Ligi Morskiej i Kolonjalnej. 4-go stycznia 1935 r.

Kasjer: (nieczytelne) Kierownik Urzędu Czesław Kulikowski. Oto słowa uznania z listu P. Ministra Dr. T. Grabowskiego z dnia 24 - 1 - 35 r.

„Proszę przyjąć moje najserdeczniejsze uznanie i podziękowanie za tak sumienne i piękne wykonanie przesłanego mi zestawienia statystycznego Polaków, zamieszkałych w Santa Catharynie, za tak rozumną i godną naśladowania propagandę polskiego Pomorza, jak również i hojny dar dla Ligi Morskiej i Kolonjalnej”.

Komitet Organizacyjny tą drogą serdecznie dziękuje Panu Ministrowi za słowa uznania i przezwala je na nazwiska współpracowników w 82 osiedlach jako najwięcej zasłużonych w przeprowadzeniu spisu.

Uwaga! Trzy listy z gotówką 121\$500 nadeszły po zamknięciu statystyki. Komitet przesłał wymienioną kwotę do kasy Konsulatu Generalnego R. P. w Kurytybie i wstawia poprawkę w statystyce.

Ogółem zebrano 1774\$100 (tysiąc siedemset siedemdziesiąt cztery i sto reis. Wydano na kancelaryj 283\$000 (dwieście osiemdziesiąt trzy). Przekazano na rzecz L. M. i K. 1591\$100 (tysiąc pięćset dziewięćdziesiąt jeden i sto reis). Spis zamknięto dnia 30-go grudnia 1934 r.

Referent Komitetu: Roman Wachowicz

Ze świata katolickiego

PORTUGALJA WYPOWIEDZIAŁA WALKĘ MASONSKIM I INNYM TAJNYM ORGANIZACJOM

Pierwszy wniosek ustawodawczy, jaki zgłoszony został w nowej izbie korporacyjnej, wymierzony jest przeciwko tajnym organizacjom. Autor jego, poseł Jesé Cabral w motywacji wniosku wskazuje na zbrodnie i wykroczenia, których źródłem są zakonspirowane wazki. Projekt ustawy głosi, że żaden Portugalczyk nie może należeć do tego rodzaju stowarzyszeń. Niezastanawianie się do tego postanowienia podciągnąć za sobą karę co najmniej sześciu miesięcy więzienia i 2.000 eskudów grzywny a dalsze lekceważenie odnośnych przepisów grozić będzie karą bawczy. Żaden urzędnik nie może być przyjęty ani do wojska ani do służby cywilnej, dopóki nie złoży notarialnie potwierdzonego oświadczenia, wiążącego pod słowem honoru, że nie należy do żadnego tajnego stowarzyszenia. Urzędnicy już zatrudnieni muszą w ciągu 30 dni od promulgowania ustawy złożyć podobne oświadczenia, w przeciwnym razie zostaną usunięci ze służby. Podobny obowiązek dotyczy również uczelnio państwowych zakładów naukowych, którzy ukończyli 17 lat.

ZJAZD REDAKTORÓW KATOLICKICH PISM NAUKOWYCH

W Warszawie dnia 12 lutego b.r. odbył się zjazd redaktorów katolickich pism naukowych w lokalu Katolickiej Agencji Prasowej. Po zagajeniu zjazdu przez JE. ks. Biskupa Stanisława Adamskiego wygłoszone zostały referaty:

Sprawozdanie z dorobku pism naukowych w kierunku wskazanym pismem Komitetu Wykonawczego Komisji Prasowej Episkopatu w początku roku 1933 - ref. ks. dr. E. Kozłowski. O można uczynić, ażeby dorobek katolickich pism naukowych u-

ostępnie i propagować wśród świeckiej inteligencji i szerokiej warstw ludowych? - ref. ks. prof. A. Szymański, rektor Uniwersytetu Lubelskiego. Aktualne tematy dla katolickich pism naukowych - ref. O. Rostworowski T. J. Obecny stan pracy nad urobieniem i pogłębieniem jednolitej opinii katolickiej w Polsce - ks. Biskup Adamski.

Po referatach odbyła się wy-czerpująca dyskusja. Zjazd zakończył się swą obecnością JEm. Ks. Kard. Kakowski oraz W. bni Ks. Biskupi Radoński i Gawłoa.

NAGONKA NA PREMIERA FLANDINA ZA UCZĘSZCZANIE DO KOŚCIOŁA

Frakcja zapałonych radykałów francuskich przypuściła onegdaj w kuluarach gmachu parlamentu i na kuluarach gwałtowne ataki na premiera Flandina, podważając ten udział się na nabożeństwo żałobne do katedry Notre Dame w dniu 6 lutego, odprawione za ofiary krwawych zaburzeń, jakie miały miejsce na ulicach Paryża przed rokiem czasu.

Partja radykalnych socjalistów była dotychczas lojalna Flandinowi. Obecny bunt może łatwo doprowadzić do przewagi opozycji rządowej i do upadku gabinetu.

PRZEŚLADOWCA KOŚCIOŁA KATOLICKIEGO W MEKSYKU POD OPIEKĄ SŁOŹ KATONNYCH

Plurarch Elias Calles, jeden z najbardziej fanatycznych prześladowców kościoła katolickiego w Meksyku, eksprezydent a obecnie główna chć ukryta sprężyna antyreligijnej kampanji, poddał się ciężkiej operacji w zakładzie leczniczym św. Wincencjusa w Los Angeles. Zakład św. Wincencjusa jest szpitalem katolickim, kierowanym przez Siostry Miłosierdzia. W Meksyku zgromadzenia religijne są zakazane. Generał Calles przywieziono aeroplanem do Los Angeles. Operacja miała szczególne przebieg. Tak to ofiary tyranji odpłaciły się swemu ociemnieniu.

ZGON WIELKIEGO KAPŁANA PATRJOY W EKWATORZE

W Guayquil w Ekwatorze w Zakładzie Salezjańskim Krzyżomadaenia zmarł ks. Jan Popowski, salezjanin. Zmarły urodził się dnia 22 sierpnia 1880 r. w Gonladzu, woj. wileńskiego. Mając lat 18 wstąpił do Zgromadzenia Księży Salezjanów w Foguzzo we Włoszech, gdzie go przyjął późniejszy pierwszy kar-

dynał salezjański, ks. Cagliero w 1901 udaje się do Ekwatoru, a w trzy lata później przełożeni wyznaczają mu placówkę pracy w Zakładzie salezjańskim w Guayquil, gdzie też już pozostał do końca życia. Świecenia kapłańskie otrzymał w 1910 r. Jako kapłan staje się bardzo czynny. Ze szczególną troskliwością zajmuje się miejscowymi Polakami. Rząd niepodległej Polski zleca mu funkcję konsula honorowego a w uznaniu zasług wokoło sprawy narodowej dekoruje go złotym krzyżem zasługi. Osoba zmarłego znana była i ceniona w całym Ekwatorze. To też wszyscy Polacy i niepolacy, odczuili głęboko śmierć tego wielkiego kapłana i Polaka. Radio Ekwatoru roznośło wieść o zgonie ks. Popowskiego. Wszystkie dzienniki kraju poświęciły mu wiele miejsca, stawiając jego błogosławioną działalność i imię. Pogrzeb stał się ogromną manifestacją, w której udział wzięło wiele znanych i wysoko postawionych osobistość polskich i obcych.

NOWA SEKTA NA KRESACH WSCHODNICH

Na Polesiu powstała nowa sekta pod nazwą „Wysłanników proroka Eljasza”. Rozsyła ona swoich wysłanników, którzy wędrują po miastach i wsiach, ślą niepokój i ogłupiają ludzi, strasząc, niby z polecenia proroka Eljasza, karą Bożą, wzywając do świętowania soboty i niedzieli i zabraniając jeść wieprzowinę. Dwóch sekciarzy grasowało w Radomiu, skąd mieli się udać do Krakowa.

Wesoły kącik

Dwaj sąsiedzi spotkali się na schodach.

- Pan źle wygląda... Spal pan w nosy? -
- Nie! - odpowiada zagadnięty. - Wczoraj, gdy miałem już położyć się do łóżka, pstrze - super-tek mam na chusteczce. Oj! noc myślałem o tem, co ten super-tek właściwie oznacza... Ale dopiero o czwartej nad ranem przypomniałem sobie i nie mogłem już potem zasnąć...
- No i co to było?
- To miało znaczyć, żebym wczesniej poszedł spać.

Aby go nabrał!

Do aptekarza w małym miasteczku zgłasza się sąsiad i powiada: - Panie aptekarzu, może pan będzie łaskaw sprawdzić i spróbować, czy ten biały proszek to jest maczka cukrowa.
Aptekarz bierze trochę proszku na palec, próbuje i powiada: - Hm... cukier to napewno nie jest...
- To moja żona przezięła miśta rację! W takim razie to jest truzina na myszy!

Historyczny pokój

Bernard Shaw zjechał do jakiegoś rzędnego hoteliku w małym francuskim miasteczku. Nazajutrz rano przynosi mu śniadanie do łóżka sam gospodarz.
- To historyczny pokój! - powiada do znakomitego gościa. - Spal w nim przez jedną noc sam Napoleon!
- Jabyem też tu nie mógł dłużej spać! - zauważył stacy kpiarz.

TAJEMNICA DRUGIEGO ŻYCIA

Wielu uczonych podaje sposób drugiego życia t. j. życia do 100 lat; zdanie ich było i jest prawie wszystkich to samo a mianowicie: że długie życie stuliatnie, daje odpoczynek. Odpoczynek gra główną rolę w życiu. Kto śpi mniej niż 8 godzin, ten traci siły a nieraz i zdrowie; skracca przez to lata swego życia. Znajduje się wielu ludzi nerwowych, zirytowanych z powodu braku odpowiedniego odpoczynku; a nie zwracając oni na to uwagi, lecz tylko interesując się ploteczkami po ulicach i barach. Aby usunąć osłabienie, wzburzenie, neurastenję trzeba uregulować swoje życie. Należy poświęcić się w odpowiednich godzinach i zajęć Tonofosfan, który jest środkiem przygotowanym przez kooperatywy profesora „Blum'a, dyrektora Instytutu Biologicznego w Frankfurtu. Liczne osoby zawiązujące Tonofosfan, podziwiały to słynne lekarstwo, gdyż po użyciu 1 do 2 razy zastrzyków, stan zdrowia ich polepszył się. Lekarstwo to jest znakomitem tak dla dzieci, jak dla dorosłych i starych.